

Nr 29.

Ankom till riksdagens kansli den 19 mars 1926 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning om ytterligare anslag för utförande av en vattenanläggning vid Tumba bruk.

I en till bankoutskottet ställd, den 25 nästlidna februari dagtecknad skrivelse hava *fullmäktige i riksbanken*, under åberopande av vad inspekterande fullmäktigen för Tumba bruk enligt skrivelsen bifogat protokollsutdrag anfört, hemställt, att utskottet måtte hos riksdagen utverka ytterligare anslag av 32,000 kronor för utförande av en vattenanläggning vid bruket.

Enligt omförmälda protokollsutdrag har *inspekterande fullmäktigen* i ärendet anfört följande:

»Med bifall till hemställan uti bankoutskottets utlåtande nr 48, i anledning av fullmäktiges förslag angående utförande av en vattenanläggning vid Tumba bruk har 1925 års riksdag uppdragit åt fullmäktige att i huvudsaklig överensstämmelse med ett i utlåtandet angivet förslag låta vid bruket utföra en vattenanläggning för en kostnad av högst 90,000 kronor att utgå av riksbankens medel.

Såsom jag tidigare för fullmäktige erinrat har förslag och kostnadsberäkningar över denna vattenledning utarbetats av aktiebolaget vattenbyggnadsbyrån och den 30 augusti 1923 inlämnats till bruket. Någon anledning förelåg ej att betvivla riktigheten av den kostnadsberäkning, vilken uppgjorts av en så känd konsulterande firma som nämnda bolag. Men med hänsyn till den tid som förflutit från förslagets avlämnande till mars månad 1925, då ärendet upptogs till behandling hos fullmäktige, hade genom förvaltaren vid bruket underhand gjorts förfrågan hos nämnda bolag, huruvida växlingar i materialpriser och arbetslöner under mellantiden varit sådana, att kostnaden för anläggningen kunde väntas bliva högre än den år 1923 beräknade, och meddelade i anledning härav bolaget, att materialpriserna från augusti 1923 till mars 1925 väsentligen sjunkit, exempelvis priserna för pumpar och annat maskineri, för rör och i någon mån även för armeringsjärn, samt att arbetslönerna under samma tid icke stigit. Dessa uppgifter fann förvaltaren även bekräftade genom efterfrågningar hos leverantörer och en känd entreprenadfirma.

Vattenbyggnadsbyråns kostnadsberäkning slutade på en summa av 81,000 kronor, och då bruket för vattenledningens färdigställande dessutom hade att utföra en del mindre arbeten samt därjämte vissa oförutsedda utgifter alltid måste tagas i betraktande, synes vid nu angivna förhållanden ett anslag av 90,000 kronor böra vara tillräckligt för arbetets utförande.

Bihang till riksdagens protokoll 1926. 8 saml. 20 häft. (Nr 29).

Sedan efter riksdagens här ovan omförmälda beslut aktiebolaget vattenbyggnadsbyrån anmodats att inkomma med förslag till arbetsbeskrivning och kontrakt för entreprenad angående ifrågavarande vattenanläggning, beslöto fullmäktige den 30 juli 1925 att uppdraga åt förvaltaren vid bruket att i samråd med bolaget och i huvudsaklig anslutning till dess nu angivna förslag från vissa inom ifrågavarande arbetsområden för erfarenhet och kompetens kända firmor infordra anbud å vattenanläggningen, nämligen

dels å *byggnadsarbetena*

dels å *rörledningsarbetena*

dels ock å *pumpmaskineriet*;

och skulle anbud avgivas särskilt för en var av dessa grupper, anbudsgivaren dock obetaget att även lämna anbud å hela arbetet.

Efter anbudstidens utgång den 30 augusti 1925 visade sig, att de lägsta anbuden slutade å sammanlagt 108,597 kronor, och att arbetet sålunda icke kunde utföras för de av riksdagen anvisade medlen. Aktiebolaget vattenbyggnadsbyrån anmodades därför att undersöka, vilka eventuella åtgärder kunde vidtagas för nedbringande av kostnaderna, varjämte bruksförvaltaren verkställde beräkningar, huruvida en kostnadsminskning kunde vinnas genom att bruket självt låte utföra rörledningsarbetena.

Då emellertid enligt sålunda verkställda beräkningar kostnaderna icke kunde väsentligt nedbringas utan skulle även med föreslagna inskränkningar överstiga vad som för ändamålet anvisats, förklarade fullmäktige icke något av de inkomna anbuderna kunna antagas; och hade jag därför att inkomma med nytt förslag i ärendet.

Uti utlåtande över sist företagna undersökning har aktiebolaget vattenbyggnadsbyrån lämnat beräkning över antagliga tilläggskostnader utöver entreprenaden till belopp av kr. 13,403: —, nämligen för tilläggsarbeten å entreprenaden enligt prislista, arbeten i brukets egen regi för tillfartsvägar, terrasseringsarbeten, filtergrus m. m. samt för komplettering av förslaget, upprättande av entreprenadhandlingar och för arbetskontroll.

Härigenom skulle sammanlagda kostnadssumman uppgå till sammanlagt 122,000 kronor.

Från de anbudsgivare, som tidigare kunnat komma i fråga för erhållande av förevarande arbeten, har bekräftelse erhållits på att deras anbud fortfarande gälla till den 15 april 1926.

Det är givetvis beklagligt, att de kostnadsberäkningar, som legat till grund för riksdagens beslut föregående år i detta ärende, ej motsvarat de verkliga kostnader, som efter infordrande av anbud å utförande av den beslutade vattenanläggningen visat sig nödvändiga därför; men då behovet av denna vattenanläggning redan blivit av riksdagen erkänt, finner jag det nödvändigt, att hos riksdagen utverkas det ytterligare anslag, som för arbetets utförande erfordras.

Givetvis skola under arbetets utförande möjliga förenklingar vidtagas, liksom i varje fall arbetet kommer att bedrivas med all den sparsamhet, som är förenlig med nödvändigheten att få ett gott och bestående arbete.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att fullmäktige ville hos riksdagen utverka ytterligare anslag av 32,000 kronor för utförande av ifrågavarande vattenanläggning vid Tumba bruk.»

Utskottet.

I anledning av framställning från fullmäktige i riksbanken beslöt förliedet års riksdag, med bifall till därom av bankoutskottet gjord hemställan, upp-

draga åt fullmäktige att, i huvudsaklig överensstämmelse med uppgjort förslag, låta vid Tumba bruk utföra en vattenanläggning för en kostnad av högst 90,000 kronor, att utgå av riksbankens medel. Berörda förslag med tillhörande kostnadsberäkningar hade redan år 1923 uppgjorts av aktiebolaget vattenbyggnadsbyrån och syntes någon anledning icke föreligga att ifrågasätta riktigheten av dessa beräkningar. Då emellertid tämligen lång tid förflutit från det förslaget upprättades och saken upptogs till behandling hos fullmäktige, gjordes under hand förfrågningar hos vattenbyggnadsbyrån, huruvida under mellantiden sådana förändringar inträffat, att kostnaden för anläggningen kunde väntas bli högre än som från början beräknats. De upplysningar, som därvid erhöles, voro av den art, att den angivna kostnadssumman syntes vara tillfyllest. Sedan emellertid anbud å arbetet infordrats, visade det sig, att de lägsta av de inkomna anbuden ej obetydligt överstego det av riksdagen för ändamålet anvisade anslaget. Även med vissa föreslagna inskränkningar och anordningar kunde kostnaderna icke väsentligt nedbringas. Fullmäktige förklarade därför icke något av de inkomna anbuden kunna antagas. Förnyade undersökningar och beräkningar hava sedermera givit vid handen, att kostnaden för arbetet i dess helhet numera beräknas uppgå till 122,000 kronor.

Såsom inspekterande fullmäktigen framhåller, är det givetvis att beklaga, att de ursprungliga kostnadsberäkningarna, vilka legat till grund för riksdagens beslut i ärendet, visat sig icke motsvara de verkliga kostnaderna för ifrågavarande anläggnings utförande enligt infordrade anbud. Då det emellertid synes vara nödvändigt, att den ifrågavarande vattenanläggningen kommer till utförande, har utskottet för sin del icke velat motsätta sig, att ett ytterligare anslag av 32,000 kronor ställes till fullmäktiges förfogande.

Utskottet, som förutsätter, att vid arbetets utförande största möjliga sparsamhet iakttages, hemställer,

att riksdagen må för utförande av en vattenanläggning vid Tumba bruk utöver av 1925 års riksdag för ändamålet anslagna medel anvisa ytterligare ett belopp av 32,000 kronor, att utgå av riksbankens medel.

Stockholm den 19 mars 1926.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Gustafsson* i Stensholm, *Lindley*, *Pettersson* i Olovs-
torp, *Johansson* i Friggeråker, *Bondeson*, *Östergren*, *Lindgren* och *Sandén*; samt

av andra kammaren: herrar *Eriksson* i Grängesberg, *Winkler*, *Borggren*, *Bäck-
lund*, *Hamrin*, *Lovén*, *Ryberg* och *Svensson* i Betingetorp.